

PPSHP valtuusto
8.10.2020

Ensihoidon selvityshanke

Juha Korpelainen
Johtajaylilääkäri

OYS OULU
UNIVERSITY
HOSPITAL

Ensihoitopalvelun järjestäminen

Terveydenhuoltolain (30.12.2010/1326;§39) mukaan **sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu.**

Ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon **asiakkaan kotona annettavat päivystykselliset lähipalvelut yhdessä muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden.**

Sairaanhoitopiirin **kuntayhtymä voi järjestää ensihoitopalvelun** alueellaan tai osassa sitä:

- hoitamalla toiminnan itse
- järjestämällä ensihoitopalvelun yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen tai toisen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa
- hankkimalla palvelun muulta palvelun tuottajalta.

Ensihoitopalvelun järjestäminen Pohjois-Pohjanmaalla

- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on järjestänyt ensihoitopalvelun **Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen ja Jokilaaksojen pelastuslaitoksen kanssa yhteistoimintasopimuksin** terveydenhuoltolain 39 § mukaisesti vuodesta 2014 alkaen (17.6.2014, Valt 5§).
- Nykyiset yhteistoimintasopimukset ensihoitopalvelun toteuttamisesta Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen ja Jokilaaksojen pelastuslaitoksen kanssa ovat **voimassa vuoden 2020 loppuun saakka**, jolloin sopimukseen sisältyvä optiovuosi on käytetty.

PPSHP:n vastuut

- Sopimusten mukaan PPSHP vastaa sairaanhoitopiirin vastuulla olevasta **ensihoitopalvelun järjestämisestä alueellaan** sekä ensihoidon **palvelutasopäätöksen** laatimisesta.
- PPSHP toteuttaa ensihoitolääkärivalmiuden, ensihoidon **vastuulääkäri- ja kenttäjohtajapalvelut**, muut lääkärijohtoiset asiantuntijapalvelut ja palvelutasosuunnittelun.
- Lisäksi PPSHP vastaa mahdollisista **ensihoidon sähköisistä tietojärjestelmistä**.

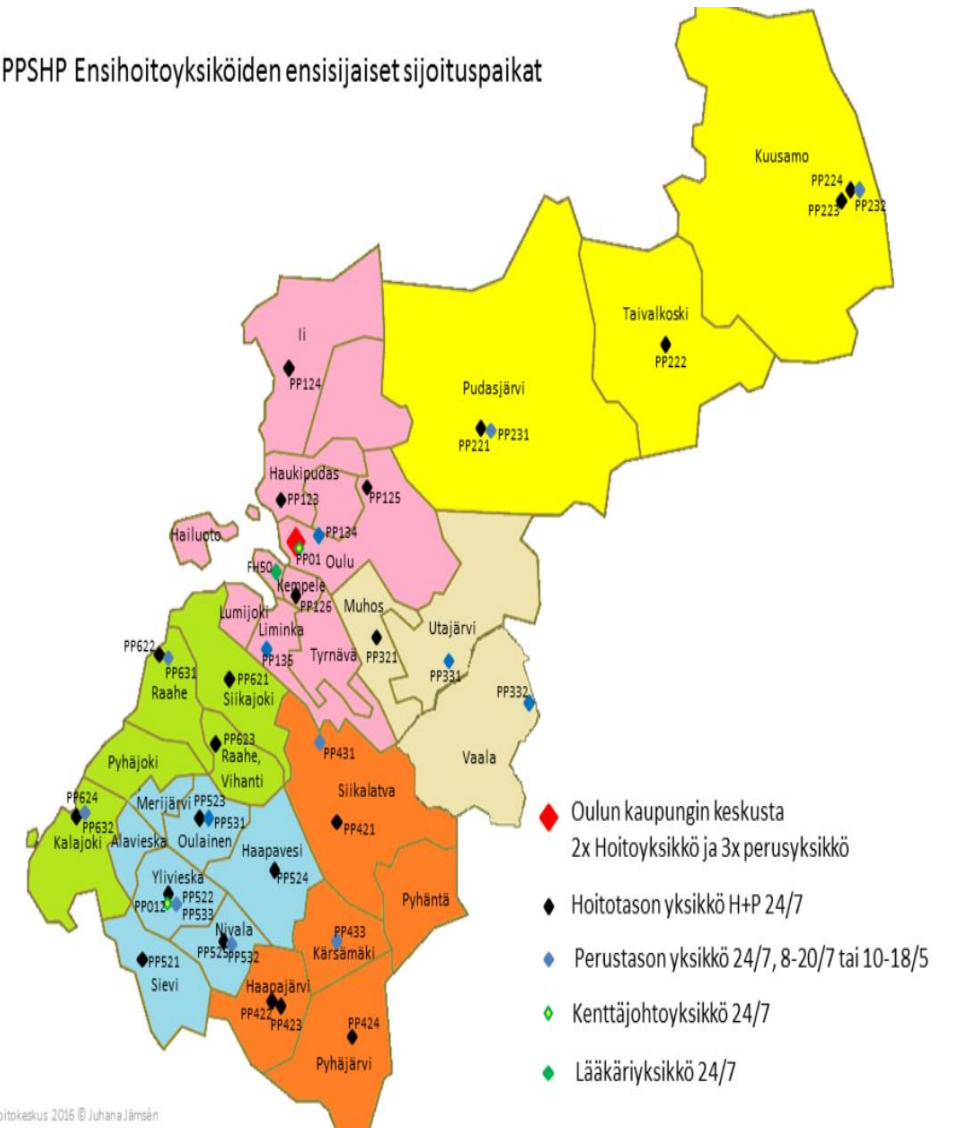
Pelastuslaitosten vastuut

- Pelastuslaitokset toteuttavat yhteistoimintasopimuksen sekä palvelutasopäätöksen mukaisen **ensihoitopalvelukokonaisuuden**.
- Pelastuslaitokset vastaavat **ensihoito-organisaatiosta**, talous- ja henkilöstöhallinnosta oman organisaationsa osalta, **valmiuden ylläpitämisestä** ja **ensihoidotehtävien** hoitamisesta, **kalustosta ja ajoneuvoista** sekä **viestiliikennejärjestelmistä** lukuun ottamatta edellä mainittuja PPSHP:lle kuuluvia tehtäviä.
- Pelastuslaitokset toteuttavat ensihoitopalvelun ns. **nettokustannusperiaatteella**. Nettokustannusperiaate tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikki sopimuksen mukaiset ensihoidon kustannukset sisällytetään PPSHP:ltä laskutettavaan vuosikorvaukseen. Ensihoitoon kuuluvat tulot kohdennetaan ensihoitoon ja siten ne vaikuttavat ensihoidon nettokustannuksiin menoja vähentäen.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ensihoitopalvelu lukuina

- Aukkaita n. 410 000
- 24/7 päivystyksiä 4
- Etäisyyttä n. 400 km
- Ensihoitoyksiköitä valmiudessa 41 (26 ht ja 15 pt) + lisä/vara 22 = yhteensä 63
- Kenttäjohtoyksiköitä 2 + 2 vara
- Ensivasteyksiköitä 43
- Ensihoitotehtäviä 71144
- Ensivastetehtäviä 2274
- Ensihoitoasemia 31
- Ensihoitohenkilöstöä
 - n. 400 + sijaiset + tukipalvelut
- Budjetti 2019 32,3 milj.€
- Tehtävistä aiheutuu 3,5 milj. ajokilometriä vuosittain

PPSHP Ensihoitoyksiköiden ensisijaiset sijoituspaikat

PPSHP Ensihoitokeskus 2016 © Juhana Jämsén

Ensihoidon selvityshanke

- **Pohjois-Pohjanmaan maakuntavalmistelun** yhteydessä selvitettiin perusteellisesti ensihoidon asemoitumista maakunnan organisaatioon.
- Selvityksen perusteella **ensihoitopalvelulla todettiin olevan enemmän toiminnallisia yhteyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon kuin pelastuslaitosten kanssa**, mistä syystä ensihoito tulisi järjestää samassa liikelaitoksessa sosiaali- ja terveystaluiden kanssa.
- Maakuntaudistuksen kariuduttua on tarkoituksenmukaista kartoittaa eri vaihtoehtoja ensihoitopalvelun tuottamiseksi ja **selvittää erityisesti, millä edellytyksillä ensihoitopalvelu voidaan toteuttaa sairaanhoitopiirin omana tuotantona.**

ENSIHOIDON SELVITYSHANKE

RAPORTTI

Laatija: Mirja Annala
Päiväys: 15.5.2020
Luottamuksellisuus: julkinen
Hyväksynyt: Juha Korpelainen

Esittely ja päätöksenteko

- PPSHP hallitus 5/2020
- PPSHP valtuusto 6/2020
- PPSHP omistajaohjauksen koordinaatioryhmä 5/2020
- PPSHP hallitus 8/2020
- Kuntakokous 8/2020
- Alueelliset tilaisuudet 8-9/2020
- Henkilöstö ja muut sidosryhmät

Selvityshankkeen organisaatio

Ohjausryhmä

· Pj. Juha Korpelainen, Pirjo Lukkarila (vara Merja Meriläinen), Juha Jääskeläinen, Jarkko Raatikainen (PPshp), Petteri Helisten OKpela, Jarmo Haapanen Jopela

Projektiryhmä

· Pj. Mirja Annala, Iiro Anttila (PPshp), Ari Ehrola (OKpela), Mika Hämeenkorpi (Jopela)

Henkilöstötyöryhmä

· Pj. Juha Jääskeläinen, Juha Ylilehto, Eila Alavahtola (PPshp), Mikko Toivainen (OKpela), Pasi Kiiskilä (Jopela), Juhani Sahlström (Spal), Juha Honkakoski, Matleena Erkkilä, Sami Granlund (Tehy), kummi Ari

Taloustyöryhmä

· Pj. Jarkko Raatikainen, Jori-Matti Honkanen (PPshp), Sirpa Heiskanen (OKpela), Mirja Annala (Jopela)

Kalusto / hankinnat / sopimukset -työryhmä

· Pj Päivi Kurjenniemi, Petri Laitinen, Hannu Valtanen, Anja Kellolampi (PPshp), Marko Jämsen (Jopela), Kari Malinen (OKpela) Kummi Ari

ICT -työryhmä

· Pj. Markus Miettunen (PPshp), Tuomo Siivonen (Erva), Mikko Malmstedt (OKpela), Jussi Hannula (Jopela)
varahenkilö: Esa Taivalkoski, Jouni Junell, kummi Iiro

Toimitilatyyöryhmä

· Pj. Pasi Keskitalo, Jani Silmilä (PPshp), Pekka Kankaanpää (Jopela), Sirpa Heiskanen (OKpela), kummi Mika

Hallinto ja organisoituminen -työryhmä

· Pj. Iiro Anttila, Mirja Annala, Sari Haataja, Matti Martikainen, Juha Korpelainen (PPshp) Ari Ehrola (OKpela), Mika Hämeenkorpi (Jopela)

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Ensihoidon selvityshanke osoitti, että ensihoito on tarkoituksenmukaista siirtää pelastuslaitoksilta sairaanhoitopiirin omaksi toiminnaksi
- Siirto on mahdollista toteuttaa vuoden 2022 alussa

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Selvityksen mukaan siirto selkeyttää ensihoidon johtamista ja mahdollistaa ensihoidon nykyistä tiiviimmän integraation erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Siirtyminen yhden organisaation malliin parantaa hoidon laatua ja potilasturvallisuutta ja sillä saattaa olla positiivisia vaikutuksia myös ensihoidon henkilöstön työhyvinvointiin

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Hankintojen näkökulmasta ensihoidon siirto sairaanhoitopiiriin omaksi toiminnaksi parantaa kustannustehokkuutta
- Yhtenäisillä toimintamalleilla, ajoneuvokalustolla, lääkintälaitteilla ja -välineillä, huoltotoiminnalla ja logistiikalla parannetaan hoidon laatua, työ- ja potilasturvallisuutta ja vähennetään kustannuksia
- Toimintoja yhtenäistämällä vähennetään kriittisten toimintojen haavoittuvuutta ja vahvistetaan poikkeustilanteisiin varautumista

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Ensihoitopalvelun siirrolla sairaanhoitopiirin omaksi toiminnaksi ei saavuteta lyhyellä tähtäyksellä suorita kustannussäästöjä
- Palkkojen harmonisoinnista johtuvien kustannusten ja muiden siirrosta aiheutuvien suorien kustannusten on arvioitu olevan varsin maltillisia

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Ensihoitopalvelun siirtyminen PPSHP:n omaksi toiminnaksi antaa mahdollisuuden kehittää yhtenäisiä hoitoketjuja ja uusia toimintamalleja erikoissairaanhoidon ja kotiin vietävien sote-palveluiden välille
- Muutoksen arvioidaan vähentävän epätarkoituksenmukaisia päivystyskäyntejä, sujuvoittavan potilaiden hoitoa ja vähentävän sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannuksia PPSHP:n alueella

OSALLISTAVA KESKUSTELU

- PPSHP hallitus 18.5.2020, 24.8.2020, 14.9.2020
- PPSHP omistajaohjauksen koordinaatioryhmä 19.5.2020
- PPSHP valtuusto 9.6.2020
- Kuntakokous 31.8.2020
- Alueelliset tilaisuudet (6 aluetta) 25.8. – 10.9.2020
- Henkilöstöinfot
- Muut sidosryhmäkeskustelut

KUNTATILAISUUDET: Millaisia odotusarvoja yhteistyölle?

- Ensihoidon kyky tuottaa päivystyksellistä kotiin vietävää palvelua.
- Mitä lainsäädännön puitteissa voidaan toteuttaa?
- Voidaanko palvelu tuottaa vastikkeetta / kuinka määritellä palvelun hinta?
- Yksityiset palveluntuottajat?
- Millaisia kustannussäästöjä / -tehokkuutta voidaan löytää – kuinka tehokkuus todennetaan?
- Kenellä vastuu potilaan hoidosta, jos toimitaan eri organisaation tehtäväkentällä?

YHTEENVETO ALUEELLISISTA TAPAAMISISTA

- Seitsemän alueellista tapaamista - osallistuminen aktiivista.
- Positiivinen ilmapiiri, ei vastustusta ensihoidon organisaatiomuutokseen.
 - Odotetaan tehokkuutta palveluketjuihin
 - Tukea päivystyksellisiin kotiin vietäviin palveluihin
 - Pidettiin luonnollisena jatkumona jo alkaneelle kehitykselle
- Huolenaiheita
 - Lisääntyvätkö kustannukset – onko ajantasaista / luotettavaa kustannustietoa ?
 - Kuinka tuleva sote-uudistus vaikuttaa muutokseen?
 - Heikkeneekö haja-asutusalueiden ensihoitovalmius / siirtyykö johtaminen ja esimiestyö etäälle ?
 - Jatkuuko ensivastetoiminta samankaltaisena?
- Eniten keskustelutti sosiaali- ja perusterveydenhuollon sekä ensihoidon yhteistyö – sen kehittäminen.
 - Odotusarvot suuret
 - Kiinnostusta kehittämiseen

PPSHP:n ENSIHOITOPALVELUN TUOTTAMINEN MONITUOTTAJAMALLILLA – ARVIOINTIA

- Johtaminen
 - Kokonaisuuden johtaminen haastavaa ja resursseja kuluttavaa verrattuna yhden organisaation johtamismalliin.
 - Laadun ja potilasturvallisuuden sekä työturvallisuuden johtaminen ja kehittäminen yhden organisaation mallissa on johdonmukaisempaa.
 - Operatiivinen johtaminen omana toimintana tehokkaampaa.
 - Kilpailutus erityisesti palvelun sisällön ja laadun osalta haastavaa.
- Kustannusvertailu
 - Yksilöiminen on vaikeaa ja luotettavuuden osoittaminen haastavaa.
 - Kokemusten ja arviointien perusteella voidaan todeta - siirtyminen monituottajamalliin ei näyttäisi tuottavan kustannussäästöjä.
- Poikkeusolojen varautuminen
 - Sairaanhoidopiirin vastuulla
 - Tason määrittely ja toteuttaminen etenkin lyhyissä sopimuksissa saattaa olla haastavaa.

PPSHP:n ENSIHOITOPALVELUN TUOTTAMINEN OMANA TOIMINTANA – ARVIOINTIA SOTE-UUDISTUKSEN NÄKÖKULMASTA

- Ensihoidon organisaatiomuutoksen tavoitteet saavutettavissa.
 - Palveluntuotannon pitkäjänteisyys
 - Asiakaslähtöinen palvelumuotoilu
 - Kustannustehokkuus
 - Työhyvinvointi
 - Varautuminen
 - Uudistuskykyisyys
- Tavoitteet linjassa Sote-uudistuksen tavoitteiden kanssa.
 - Muutos samansuuntainen, ei ristiriitaa
 - Sote-uudistuksen aikataulu haastava
 - Ensihoidon lainsäädännössä ei oleellisia toimintaan vaikuttavia muutoksia
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitosten yhdistyminen
 - Hyötyvätkö molemmat, jos ensihoito ei muutosvaiheessa ole pelastuksen organisaatiossa?

Kiitos!

ppshp.fi